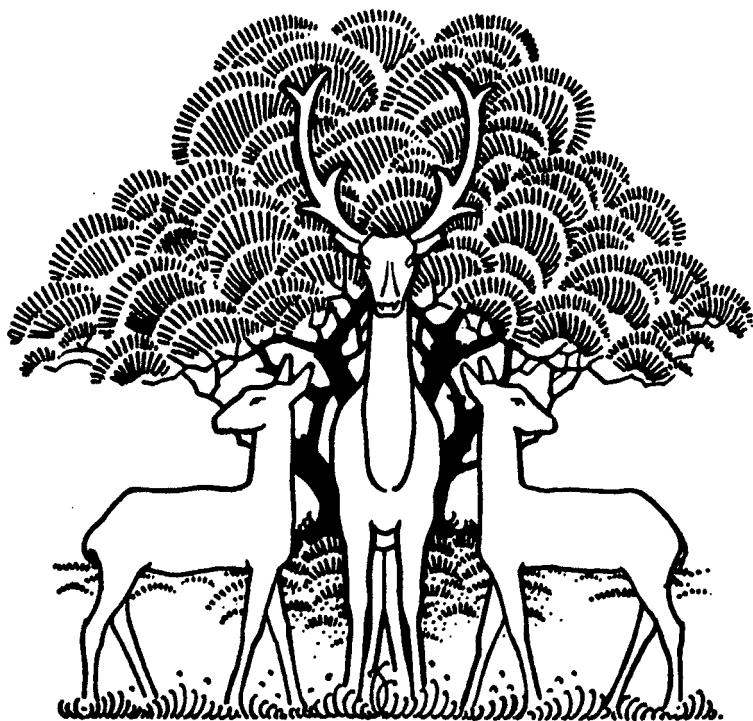

„de Schouw“

Vereniging van
Vrienden
van de
HOGE VELUWE

Vereniging van "VRIENDEN VAN DE HOGE VELUWE"

U i t d e S t a t u t e n :

Art. 2. De vereniging beoogt het aankweken van een hechte band onder hen, die belang stellen in de Stichting "Het Nationale Park de Hoge Veluwe", gevestigd te 's-Gravenhage, alsmede het bijstaan van het bestuur van die Stichting in het verwezenlijken van de doeleinden, die het krachtens de grondregelen van die Stichting heeft na te streven.

Art. 3. 1. De vereniging tracht haar doel te bereiken door in nauwe samenwerking met het dagelijks bestuur van de Stichting "Het Nationale Park de Hoge Veluwe":

- a. in brede kring belangstelling te wekken voor "Het Nationale Park de Hoge Veluwe" door het stimuleren van het bezoek aan dit park;
- b. het organiseren van één of meer "Hoge Veluwe-dagen" per jaar;
- c. het vormen van werkgroepen uit en in bijzondere gevallen mede buiten haar leden, ter bestudering van bepaalde onderdelen, mogelijkheden en belangen van "Het Nationale Park de Hoge Veluwe";
- d. het dienen van advies en/of het doen van voorstellen aan het dagelijks bestuur voornoemd;

B e s t u u r :

Jhr. W.H. de Beaufort, Maarn, Voorzitter.

D.A. Kramer, Rotterdam, Vice-Voorzitter.

C.W. van Calcar, Secretaris-Penningmeester, Berg en Dalweg 5, Beekbergen, telefoon 06766 - 500, Giro 9 5 1 9 9 3.

Mevr. Ita Kreunen Mees, 2e Secr., "Windewaaï", Hoenderlo, tel. 06768 - 262.

Ch.G. Maaier, Burgemeester van Arnhem

H.M. Oldenhof, Burgemeester van Ede

Mr. A.L. des Tombe, Burgemeester van Apeldoorn

Prof. Dr. H. Engel, Amsterdam

Mevr. J.J. Hacke-Oudemans, Putten

Mr. C.J. Pické, Hoenderlo

F.J. Tiele, Schaarsbergen

Mr. F. Oorthuys, Hoofd Onderafd. Natuurbescherming Dep. O.K.W., Den Haag

Prof. Dr. A.M. Hammacher, Dir. Rijksmuseum Kröller-Müller, Otterlo

Ir. J.H. van Tuil, Dir. Nat. Park de Hoge Veluwe, Hoenderlo

Leden

Adv. Leden

Redactie "De Schouw"

Mevr. J.J. Hacke-Oudemans

adres: "Windewaaï", Hoenderlo

Mevr. Ita Kreunen Mees

telefoon 06768 - 262

A.B. Wigman

De minimum-contributie bedraagt f 5,- voor gewone leden; voor echtgenoten van leden f 1,-. Voor Jeugdleden f 1,-. Organisaties en verenigingen kunnen, als zodanig, lid worden voor tenminste f 10,- per jaar. "De Schouw" wordt U gratis toegezonden.

Z O M E R - S C H O U W

1 9 6 2

JAAARVERSLAG OVER HET VERENIGINGSJAAR 1961Vereniging van Vrienden van de Hoge Veluwe

STATUS EN BESTUUR. De Heer Memelink gaf in verband met zijn leeftijd de wens te kennen zijn functie neer te leggen. Vanaf de oprichting heeft de Heer Memelink mede leiding aan de vereniging gegeven, zodat van zijn besluit met leedwezen werd kennis genomen. In zijn plaats werd verkozen de Heer D.A. Kramer, die de functie van vice-voorzitter vervult. Ook Prof. Dr. Kools stelde wegens drukke werkzaamheden zijn zetel ter beschikking. In deze laatste vacature werd nog niet voorzien. De Heer Pické zag zich genoodzaakt het fiscaat neer te leggen, dat thans door de secretaris wordt waargenomen. Gelukkig bleef de Heer Pické voor het bestuur behouden.

LEDEN. Het ledental bedroeg op 31 december 1961 778 tegen 819 op 31 december 1960. Het nieuwe verenigingsjaar geeft echter nog een achteruitgang te zien van 38 leden, zodat het nieuwe jaar met 740 leden (vorig jaar 785) begonnen wordt. Een afname dus van 45 leden. Een gevolg van de contributieverhoging?

VERGADERINGEN. Het bestuur vergaderde één maal, terwijl het in-officiële dagelijkse bestuur vrij regelmatig contact onderhield. De jaarvergadering werd op 22 april in Arnhem gehouden. Daar werden de jaarverslagen uitgebracht en goedgekeurd en

werd de penningmeester gedéchargeerd voor het door hem gevoerde beleid. Besloten werd de contributie tot een minimum van f 5.-- te verhogen.

HOGE VELUWEDAGEN. De 26e Hoge Veluwedag, die op zondag 11 juni werd gehouden, trof het slecht met het weer. De Heer H. Kleyn moest dan ook de kruiden-excursie gedeeltelijk vervangen door een causerie, waarvoor de aula van het museum welwillend ter beschikking werd gesteld. Een 40-tal leden maakte deze dag mee en verzamelde zich na afloop voor de avondboterham bij de Koperen Kop.

De 27e Hoge Veluwedag op zaterdag 14 oktober was in twee gedeelten gesplitst. 's Morgens om 11 uur begon de paddestoelen-excursie, waaraan ruim 20 leden deelnamen. Onder leiding van Ir. en Mevrouw Van Vliet werd een grote verscheidenheid van soorten gevonden.

Des middags wandelde een gezelschap van ca. 30 leden onder leiding van Ir. Van Tuil door het betrekkelijk weinig bezochte zuidelijke cultuurge-deelte.

Deze dag, die door prachtig weer werd begunstigd, werd besloten met de traditionele thee bij de Koperen Kop.

Ook op deze plaats past nog een woord van dank aan de excursie-leiders en aan de directie van het Nationale Park aan wie wij het welslagen van deze dagen te danken hebben.

DE SCHOUW. Een passende opvolger voor de het vorige jaar afgetreden redactielid, de Heer Spanhaak, is nog niet gevonden. Met des te meer dankbaarheid aan de actieve redactie zij hier gewag gemaakt van de steeds zeer interessante inhoud van ons blad, dat weer regelmatig zijn weg naar onze leden vond. De redactie raakt echter overbelast, zodat een spoedige oplossing noodzakelijk is.

BIJZONDERHEDEN. Door onze leden Kat en Rijshouwer

is energiek gepoogd de werkgroep fotografie en cinematografie leven in te blazen. Het is jammer, dat deze pogingen nog niet het gewenste resultaat hebben opgeleverd. Op 30 januari werd op initiatief van ons lid v.d. Nagel een contact-avond gehouden in Rotterdam, die bezocht werd door 29 leden en 12 introduc e's. Ons lid Dr. Voûte, directeur van het ITBON, vertelde op de hem eigen boeiende wijze van het werk van zijn instituut. De avond leverde 3 leden op.

Besprekingen werden gevoerd met het Bestuur van het Nationale Park ten einde de bouw mogelijk te maken van een eenvoudig natuur-historisch museum in het Park. Concrete resultaten werden nog niet bereikt, doch de besprekingen worden binnen het kader van een gemeenschappelijke commissie voortgezet.

Op 18 mei bereikte onze voorzitter de leeftijd der zeer sterken. Uiteraard was het velen een behoefte hem op deze dag van hun genegenheid te doen blijken. Namens onze Vereniging werd hem een door Mevrouw Hacke-Oudemans ontworpen schriftuur aangeboden betreffende de oude Chinese overlevering van Ma-Ku en het Elfenbankje.

Op 3 juni werd het Beeldenpark op de Hoge Veluwe door de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen geopend. Ons Bestuur gaf acte de présence in de personen van voorzitter en vice-voorzitter.

Het aantal bezoekers van het Park overtrof dit jaar voor het eerst de 500.000. De belangstelling is dus nog steeds stijgende. Redenen voor onze vereniging om haar activiteiten op de grote groep niet-leden te richten, ten einde deze belangstelling in de goede richting te helpen leiden.

v.C.

VERSLAG VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING

op zaterdag 7 april in Restaurant Rijzenburg
te Schaarsbergen

Wanneer de voorzitter om 11 uur 's morgens de vergadering opent, kan hij 39 leden een hartelijk welkom toeroepen. "On revient toujours à ses premiers amours" en daarmee geeft de Heer De Beaufort dan een verklaring van de terugkeer naar Rijzenburg als vergaderplaats. Dat dit een succes is, blijkt wel uit de opkomst. De voorzitter zet het doel en streven van de "Vereniging van Vrienden" uiteen en wijst daarbij op het tot stand komen van het Nationale Park en het Museum. De belangstelling voor het Park wordt steeds groter en de toevloed steeds intenser. Onze vereniging moet helpen deze belangstelling in goede banen te leiden en zij verwacht in dit opzicht veel van het tot stand komen van een klein natuur-historisch museum, bij de leden beter bekend als de "Aanschouw".

Nadat de notulen ongewijzigd zijn goedgekeurd, blijkt dat zich bij de ingekomen stukken geen andere brieven bevinden dan berichten van verhindering. De jaarverslagen van de secretaris/penningmeester worden voor kennisgeving aangenomen. Uit het financieel verslag blijkt, dat het jaar 1961 een tekort van bijna f 550.- aanwijst. De begroting voor 1962 wijst uit, dat van dit tekort ruim f 300.- kan worden ingelopen, terwijl het restant-verlies is teniet gedaan door een gerealiseerde koerswinst op effecten.

De opbrengst aan contributies wordt op f 2.500.- geraamd, waarvan ca. de helft besteed wordt voor de uitgaven aan "De Schouw".

De administratie vergt f 150.-, de bijeenkomsten en het drukwerk elk f 300.- per jaar, terwijl jaarlijks een bedrag van f 250.- ter beschikking wordt gesteld van het Nationale Park ter bestrijding van de kosten van de wintervoeding van het wild.

Daar de beide leden van de Kascommissie wegens ziekte afwezig zijn, kan geen verslag worden uitgebracht. Het Bestuur wordt door de vergadering gemachtigd, na inzage van het verslag, de penningmeester te déchargeren voor het door hem gevoerde beleid. Daar Mejuffrouw Kamp aan de beurt van aftreden is, wordt Mejuffrouw M. Dijkstal tot nieuw lid der Kascommissie benoemd, zodat de Kascommissie thans bestaat uit de dames Tweedy en Dijkstal.

Bij de Bestuursverkiezing wordt de secretaris/penningmeester herkozen.

Bij de Rondvraag bespreekt de Heer Jeekel nog de moeilijkheden bij het tot stand komen van een natuur-historisch museum. Hij deelt mede, dat het Dagelijks Bestuur van de Stichting zelf een reserve heeft aangelegd. Men zal een architect opdracht geven voor een ontwerp, doch de keuze heeft zijn beslag nog niet gekregen. Eenstemmigheid bestaat omtrent de plaats van het Museum, dat dicht bij de Koperen Kop zal verrijzen.

De Heer Oyens vraagt, of niets gedaan kan worden aan de prikkeldraad-versperring rond het monument van De Wet, daar deze bijzonder ontsierend werkt. Nadat de Heer Jeekel heeft medegedeeld, dat het grote moeite kost het monument tegen baldadigheid te beschermen, zegt de voorzitter toe, dat de klacht te bestemder plaatse zal worden overgebracht.

Nadat de voorzitter de leden heeft opgewekt bijdragen te leveren voor de Schouw, dankt hij voor de aanwezigheid en sluit de vergadering.

v.C.

Na het zakelijke deel van de vergadering kwamen nog enkele leden aan, zodat er voor de koffietafel en lezing er na een geanimeerd samenzijn was, waar bekenden elkaar ontmoetten en "vrienden" (+ 50)

onderling kennis maakten, zodat er een bijzonder prettige sfeer ontstond.

De Heer Lodewijks begon zijn lezing over de natuurparken in Noord-Amerika met een uitleg hoe en waarom hij als Fullbright-uitwisseling van leerkrachten daar gekomen was, en hij gaf ook enige karakteristieke vergelijkingen tussen het onderwijs in Amerika en hier.

NOORD-AMERIKAANSE NATUURPARKEN

Causerie gehouden door Dr. J.M. Lodewijks uit Den Haag ter gelegenheid van de Jaarvergadering op zaterdag 7 april 1962 in Restaurant Rijenburg te Schaarsbergen.

In zijn geestige inleiding vertelt spreker, dat hij in staat is geweest deze film te maken, doordat hij een tijd college heeft gegeven in de biologie aan een College in Virginia. Geheel verschillend van onze natuurmonumenten, zijn de Amerikaanse natuurparken volkomen in hun natuurlijke staat gebleven. De mens heeft hier niets aan veranderd. Zij worden door drommen publiek bezocht, dat zich echter zeer disciplinair weet te gedragen. Op tal van plaatsen zijn z.g. Trail-side museums ingericht, die veel belangstelling wekken. Excursies worden georganiseerd onder leiding van de parkwachters, terwijl 's avonds lezingen met lichtbeelden worden gehouden. Men kan in de parken zeer goedkoop kamperen in uitstekend ingerichte kampen. De dia's toonden ons achtereenvolgens de diverse natuurparken. The Great Smoky Mountains met een overvloed van 16 soorten wilde viooltjes. We zien de gopher, half mol, half zaadeter, een soort ransuil, vervolgens de accacia grandiflora uit Texas.

Een dia van een grot, waar meer dan een half miljoen vleermuizen zich ophouden. Wanneer men be-

denkt, dat een vleermuis per dag ongeveer zijn gewicht aan insecten opeet, dan realiseert men zich, hoe belangrijk deze vleermuizen voor de bestrijding van insectenplagen zijn. Natuurlijke woestijnen met een prachtige plantengroei worden ons getoond. Alleen de woestijnen, waar de mens heeft ingegrepen, zijn dor. Druipsteengrotten zien we met enorme hoeveelheden stalagtieten, die alle zeer klein zijn. Alleen de stalagmieten zijn somtijds groot. Dat houdt verband met de regenval, die soms wel meer dan 3 m op een dag is, daarna weer een jaarlang niets.

Veel slangen zien we in de opnamen van de natuurparken in Texas. Ten einde ze te determineren worden ze 's nachts gevangen op de dan nog hitte uitstralende autowegen. Het is hier nl. overdag bijzonder warm, oplopend tot 128° in de schaduw. De crêpe-rubberzolen smelten van de hitte! Geweldige cactussen bewonderen wij. De jonge plantjes hebben soms 15 jaar nodig om stekels te krijgen, daar ze voortdurend door de schapen worden opgegeten. Veel prairie-dogs zijn er, een soort eekhoorn. Opnamen uit de Grand Canyon, het vroegere territorium van de beroemde Apachen. De rivier de Colorado heeft de vallei uitgesleten tot aan de oer-aardkust. De erosie heeft hier prachtige vormen en schitterende kleuren in het landschap getoverd.

In de Grand Canyon treft men veel de Sequoia sempervirens aan, soms wel 90 m hoog. De Sequoia gigantea uit het kustgebied wint het echter nog met 132 m. Prachtige douglassen zijn er ook, erg imposant, al zijn ze dan ook "maar" 40 m hoog. Naar het Noorden zien we de Columbia Ice Fields, de grootste ijsvlakte ter wereld, groter dan aan de Pool.

Overall is het werk van de bevers zichtbaar, omgeknaagde bomen, dammen en de bevers zelf, die in 20 minuten kans zien een zware stam door te knagen. In het Yellowstone Park met zijn vele geysers moet men oppassen geen brandwonden op te lopen,

want het opbruisende water heeft een temperatuur tot 80° C. Er zijn meertjes van 3 m breed, doch 15 km diep.

Na een korte pauze werd dan de prachtige film vertoond. We zien kardinalen en witkeelmussen in de sneeuw. Een kolibrie van 3 cm groot bestuift de bloemen. Een haas met enorme poten en oren wordt daar het antilopen-konijn genoemd. De grizzly-beer is bijzonder zeldzaam geworden. Er zijn nog ongeveer 500 stuks. In tegenstelling tot de bruine beren worden ze opzettelijk schuw gehouden, omdat ze zeer gevaarlijk zijn.

Overall zijn prachtige bomen en struiken, zoals wilde pruim, sleedoorn, kornoelje en de sneeuwklonjesboom. Black pilot is de naam van een zwarte slang van $2\frac{1}{2}$ m lengte. Het is een soort ratelslang. De scarlet snake is een nachtslang. Orchidee, anjelier, wilde azalea en rhododendron trekken in bonte rij voorbij. We kunnen genieten van de vrijage van 2 zwarte beren. Ook van een duizendpoot van 20 cm lengte. De dwergkonijntjes zijn zo klein, dat 3 ervan op de hand kunnen zitten. Een machtig gezicht is het gevecht tussen 2 bisonstieren, waarbij de overwinnaar echter goedmoedig de verliezer laat gaan. De film toont ons duidelijk, dat het verhaal van de op de rug gelegde schildpad, die niet meer overeind kan komen, naar het rijk der legenden dient te worden verwezen. Het kost hem nl. niet de minste moeite weer op zijn poten terecht te komen. De vliegende eekhoorn kan sprongen maken van 50 m; zelf is hij 25 cm groot.

Een schitterende film is hiermede ten einde. De voorzitter dankt Dr. Lodewijks zeer hartelijk voor het vele fraais, dat hij ons geboden heeft. De dankbaarheid van het ongeveer 50 leden tellende gehoor wordt door een enthousiast applaus duidelijk gedemonstreerd.

Van Calcar.

Denkt U om de

28ste HOGE VELUWE-DAG - ZATERDAG 2 JUNI.

Samenkomst 2 uur, parkeerterrein Rijenburg.

Dr. H.N. Kluyver zal tijdens de wandeling vertellen over onderzoekingen omtrent broedvogels in het Nationale Park.

Avondboterham bij de Koperen Kop.

Zie inliggende kaart.

DE VERNIELING VAN DE HEIDE
DOOR HET Z.G. HEIDEHAANTJE

In de zomer van 1961 bleek dat de heidevelden op de Hoge Veluwe en elders op de Veluwe (mogelijk eveneens op andere plaatsen in ons land) in hevige mate door het heidehaantje (*Lochmaea suturalis*) waren aangetast; dit kevertje behoort tot de familie der "haantjes" (Chrysomeliden) waarvan er vele als zeer schadelijk bekend staan, o.a. het asperge-kevertje.

De aantasting was zo ernstig dat in de eerste dagen van september tot het afbranden van de vernielde velden (+ 140 ha) werd overgegaan; bij die gelegenheid moeten miljoenen kevers hun einde hebben gevonden, want wij telden veelal op een handgrote plek enige tientallen exemplaren.

De literatuur raadplegend kreeg ik het zeer lezenswaardige artikel van Dr. J.G. Betrem in handen (tijdschrift over Plantenziekten, jaargang 1929, afl. 6), waaraan het ondervolgende grotendeels is ontleend. Aanleiding tot dit artikel was de zeer grote, in 1927 aangerichte schade, die overigens niet op zichzelf stond. Reeds lang voordien werd

de calamiteit vermeld, zo o.m. reeds in 1888 in de heide bij Assel en Apeldoorn, en in 1862 bij Elberfeld.

De kever ontwaakt einde maart uit zijn winterslaap en begint dan dadelijk te eten, hoofdzakelijk aan de knoppen en het bovenste blad (geen bloei van de heide!). De afzet van eieren - ongeveer 10 per vrouwelijk exemplaar - heeft plaats van midden mei tot begin juli en het eistadium duurt ongeveer 18 dagen. De larve maakt 3, zelden 4 stadia door alvorens volwassen te zijn (augustus); daarna verpoppen zij zich en eerst tegen einde september verschijnen de jonge kevers, die dan nog eten, echter al spoedig hun winterkwartieren opzoeken.

Over het afsterven der bovengenoemde delen van de plant bestaat de volgende hypothese, die nog niet door physiologisch onderzoek op het stuk van b.v. afvoer van zetmeel of van verdamping is bevestigd. De heidetakjes worden door de larven vrijwel nooit geheel van bladeren ontdaan; de laatste vertonen wel grote wonden, die de verdamping aanmerkelijk verhogen. Vooral bij sterke zonnebestraling en/of bij sterke wind wordt deze verdamping zo groot, dat de wortels de opvoer van water niet meer kunnen bijhouden en afsterving tot gevolg heeft.

Als natuurlijke vijanden van de heidekever worden schimmels, kevers, wantsen en vogels genoemd; uit maagonderzoek bij korhoenders, zowel hier te lande als in Engeland, is gebleken dat deze vogels de larven van *Lochmaea* eten. Zij zijn in onze contreien echter te weinig talrijk om de plaag afdoende te kunnen bestrijden.

In Drente is vroeger wel waargenomen, dat grote groepen spreeuwen in de heide vielen, waar zij voordien niet kwamen; helaas werd verzuimd de maaginhoud na te gaan.

Dr. Betrem acht bespuiting of bestuiving met contact- of maagvergiften economisch onuitvoerbaar, en beveelt afmaaien of afbranden van de vernielde heidevelden aan.

Welnu, dit laatste hadden wij al gedaan vóór wij van zijn publicatie kennis namen.

Laat ons hopen dat wij binnen afzienbare tijd weer kunnen genieten van een mooie heidebloei op de thans nog geblakerde terreinen.

Ir. J.H. van Tuil.

Bij deze Schouw ingesloten vindt U Uw lidmaatschapskaart.

Wij maken U er op attent, dat deze niet als bewijs van contributie-betaling dient.

Zij, die hun contributie nog niet hebben betaald, worden beleefd, doch dringend, verzocht deze over te maken op giro-rekening 951993 t.n.v. de Penningmeester van de Ver. van Vrienden van de Hoge Veluwe te Beekbergen. Het bedrag van Uw contributie vindt U op de lidmaatschapskaart vermeld.

De Penningmeester.

ENIGE AANTEKENINGEN UIT JAARVERSLAG

DIRECTEUR HOGE VELUWE OVER 1961

- I. Ondanks het bepaald niet zo uitmuntende weer werd wederom een record-aantal bezoekers ontvangen, t.w. bijna 522.000 (recordjaar was tot dusverre het droge en mooie jaar 1959 met ruim 496.000 bezoekers).
- II. Er kwamen ruim 91.000 auto's binnen, d.i. ongeveer 15 % meer dan in het vorige jaar; reden voortschrijdende motorisatie van ons

land. Verder \pm 2600 bussen.

- III. Aantal kampeeders beliep ruim 11 duizend, dat is meer dan 10 % hoger dan in 1960; mogelijk heeft de totstandkoming van een modern ingericht toiletgebouw daarop invloed gehad.
- IV. Het bezoek van buitenlanders, met de Duitsers aan de spits, was zeker niet minder dan in 1960. De Belgen namen de 2e plaats in; overigens was het aantal nationaliteiten zeer groot door attractie van museum.
- V. Aan landschapsverzorging werd veel gedaan. Het z.g. heidehaantje (*Lochmaea suturalis*) tastte in ernstige mate de heide aan; als gevolg daarvan moesten 140 ha - naast de \pm 100 ha die normaal jaarlijks worden afgebrand - een dergelijke behandeling ondergaan.
- VI. Het wild ontwikkelde zich zeer bevredigend; er werden vrij veel biggen geboren. Veel zwijnen werden in de wildbaan gevangen en overgebracht naar het N. cultuurgedeelte, waar de voedingsomstandigheden veel gunstiger zijn dan in de dorre droge wildbaan. Met behulp van een asfaltproduct (hydrofan) werden diverse drinkbakken voor het grofwild en voor de vogels aangelegd; zij worden druk bezocht!
- VII. Het bezoek aan het Krölller-Müller Museum lag met ruim 150.000 ongeveer 20 % hoger dan in 1960; de opening van de Beeldentuin zal daaraan niet vreemd zijn.
- VIII. Voor de bossen waren de weersomstandigheden in het algemeen gunstig; jammer alleen dat late nachtvorsten (eind mei) nogal wat scha-

de toebrachten aan jong plantsoen.

De konijnenstand nam zodanig toe, dat tot in-rastering van de jonge cultures moest worden overgegaan.

v.T.

Door verschillende omstandigheden is het verslag van de werkgroep cinematografie, dat in het vorige jaar november aan de redactie werd toegezonden, nog niet geplaatst.

Het volgt dus nu hier.

Red.

CONTACTAVOND, 3 NOVEMBER j.l. te AMSTERDAM

Van de gelegenheid om bij mij thuis nader kennis te maken met de medewerkers van de werkgroep cinematografie werd door een paar vrienden gebruik gemaakt. Aanwezig waren de vice-voorzitter, de Heer D.A. Kramer uit Rotterdam, wiens bezoek door de vrienden van de Hoge Veluwe op hoge prijs gesteld werd, en enkele belangstellenden.

Gezien het geringe aantal vrienden dat aanwezig was, droeg de avond een echt huiselijk en intiem karakter. Een paar films werden geprojecteerd, o.a. 15 meter kleurenfilm van de wildbaan, opgenomen door de Heer Bennemeer, en 15 meter zwart-wit film van de wildbaan tussen Oud Reemst en Otterlo, opgenomen door ondergetekende.

Overeengekomen werd althans voorlopig niet over te gaan tot het deponeren van films in een depôt, doch eerst eens contact op te nemen met de cineasten onder de Vrienden van onze Vereniging in het centrum en Oosten van het land. Pogingen worden in het werk gesteld de beschikking te krijgen over een lokaliteit op het cultuurpark van de Hoge Veluwe om in maart of april op een zaterdag een con-

tactmiddag te houden, waar alle cineasten van de Vereniging van Vrienden van harte welkom zijn.

De avond werd besloten met het projecteren van 15 meter film valkenjacht op de Oud Reemster Heide, welke door mij werd opgenomen op de 13e Hoge Veluwedag d.d. 9 oktober 1954.

Mijn echtgenote en ik menen te hebben geconstateerd, dat het houden van een contactavond op prijs wordt gesteld en zijn er tevens van overtuigd, dat, hoe bescheiden de eerste contactavond ook geweest is, zeer zeker de grondslag is gelegd voor een Hoge Veluwe-film, gemaakt door Vrienden van de Hoge Veluwe.

Churchill-laan 199-1
Amsterdam - Z.
Telefoon 723316

J.H.D. Kammeijer.

E N I G E W A A R N E M I N G E N

De lange winter en het late voorjaar van 1962 zijn gekenmerkt door sneeuw, hagel, veel regen en zware stormen, U weet wel met radiomeldingen van grote windkracht en gevaarlijke windstoten.

We moesten ons schrap zetten, lopend, fietsend, zelfs autorijdend.

Er zijn nogal wat bomen gesneuveld, heel veel takken afgewaaid. Dit gebeurt vooral als de storm uit het Noord-Westen komt. De heersende wind in ons land is Zuid-West en bij die constante druk ontwikkelt zich het wortelgestel van de meeste naaldbomen krachtig aan de tegenover liggende zijde om die druk te weerstaan. Bij Zuid-Wester storm sneuvelen dan ook minder bomen. Bij storm echter uit het Noord-Westen en vooral bij harde windstoten breken de minder windvaste wortels, die bovendien ondieper geworteld zijn, af. Het is dan ook ge-

vaarlijk om bij dergelijke stormen in een hoog opgaand bos te verkeren. Weet het wild dat ook? Wij moeten altijd voorzichtig zijn aan dieren menselijke eigenschappen toe te kennen; hun vermogens zijn zo geheel anders gericht, dikwijls tot onze verbazing en bewondering. Zo ging het mij bij een zware stormkort geleden.

Achter ons huis is een grasveld omgeven door bos. Op dat weetje, zoals ik het zal betitelen, staan twee linden met een dichte onderbegroeiing van klimop en dovenetel. Als er weinig voedsel in het bos is te vinden, dan komen er dikwijls tegen de morgen- of avondschemering een drietal reeën (dit jaar een geit met twee jonge bokken) knoppen van de klimop afknabbelen, zeer tot mijn genoegen. De klimop kan dan geen neiging krijgen in de linden te klimmen en op den duur in vaste omklemming de bomen te smoren. Tijdens de genoemde storm stond ik dan 's middags naar de zwiepende bomen, de stromende regen en de onheilspellende lucht te kijken: "Zwaar weer", dacht ik. Daar verschenen plotseling reeën aan de bosrand, niet drie, maar vier. Een oudere bok had zich bij het bekende gezelschap gevoegd. Ze snoven eens in de lucht, keken naar de klimop of ander voedsel niet om, maar zochten resoluut elk een plaats, zo veel mogelijk beschut en gingen liggen, zich niet storend aan de regenvlagen. "Hoe lang zal dat wel duren", dacht ik. De storm nam toe, gepaard met hevige rukwinden. Na ruim anderhalf uur stonden de reeën op en verdwenen in het bos, zonder ook maar één hapje te hebben gegeten. Er kwam geen windstoot meer, de storm nam langzaam af. In het bos, waar de reeën hun domein hebben, was die middag een zware douglas gesneuveld en ontelbare takken afgewaaid. Het risico van stormschade hadden de reeën blijkbaar niet genomen.

+++

Op het wintervoer komen altijd, zoals bekend, veel

mezen, kool-, pimpel-, glanskop- en staartmezen. Deze laatste zijn mooi getekend met een zwart, rose en wit vederkleed. Een lange beweeglijke staart is zwart met witte buitenpennen. In het vroege voorjaar vormen zich paartjes van diverse mezensoorten, betrekken nestkasten of geschikte broedplaatsen. Er was in huis schoonmaak gehouden, er was geklopt en geborsteld, pluusjes en veertjes waren weggewaaid en terecht gekomen in een dichtvertakte spar bij het voederhuisje. Een paartje staartmezen had in de buurt een geheel gesloten nest gebouwd van korstmossen met een vlieg gat aan de vóórbovenzijde. Een zachte voering konden ze net gebruiken voor hun kunstige behuizing. Althans het paartje vloog op de pluusjes af, de trapsgewijze gevormde staartjes steil omhoog, opgewonden geluidjes makend.

Ze propten de bekjes vol en daarbij hielp het mannetje zijn vrouw met "bijladen". Een grote pluus werd in haar volle snaveltje geduwd met een gebaar van ongeduld: "Ga nu maar gauw, ik kom zo achter je aan". Vrouw vloog weg, de man met nog een grotere lading volgde.

Dit "voeren" met bouw materiaal had ik nog nooit gezien. U wel?

Meldt het dan eens aan de redactie.

J.J.H.-O.

WERKGROEP VOOR FOTOGRAFIE

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Heer E. Kat in de Lenteschouw 1962 is ons gebleken, dat opheffing door enige leden ten zeerste zou worden betreurd.

Men acht de tijd tot voorbereiding te kort te zijn geweest. De redactie verzoekt geïnteresseerden zich bij haar te melden, ten einde hernieuwd contact tot stand te kunnen brengen.

D I E N S T R E G E L I N G B U S S E N

GEMEENTE VERVOERBEDRIJF ARNHEM

17 juni t/m 9 sept. 1962

Arnhem (busstation)

V.: 10.00, + 11.00, 12.00, 14.00, + 15.00, 16.00, + 17.00

Rijksmuseum Kröller-Müller

V.: 10.35, + 11.35, 12.35, 14.35, + 15.35, 16.35, + 17.35

De Koperen Kop

V.: 10.40, + 11.40, 12.40, 14.40, + 15.40, 16.40, + 17.40

Jachtslot St. Hubertus

V.: 10.50, + 11.50, 12.50, 14.50, + 15.50, 16.50, + 17.50

De Koperen Kop

A.: 11.00, + 12.00, 13.00, 15.00, + 16.00, 17.00, + 18.00

De Koperen Kop

V.: 11.10, + 12.10, 13.10, 15.10, + 16.10, 17.10, + 18.10

Rijksmuseum Kröller-Müller

V.: 11.12, + 12.12, 13.12, 15.12, + 16.12, 17.12, + 18.12

Arnhem (busstation)

A.: 11.50, + 12.50, 13.50, 15.50, + 16.50, 17.50, + 18.50

V. = vertrektijd; A. = aankomsttijd

+ Niet van 17 juni t/m 14 juli.

In Arnhem wordt vertrokken vanaf het busstation op het Stationsplein; op het Willemsplein wordt **N I E T** gestopt.

Ter hoogte van het Rijksmuseum Kröller-Müller, het restaurant "De Koperen Kop" en het Jachtslot St. Hubertus zijn bushaltes geplaatst, waarop de dienstregeling van deze lijndienst vermeld is.

In het Nationale Park "De Hoge Veluwe" stopt de bus op verzoek op elke willekeurige plaats.

Dienstregeling en beschrijving route enz. in de bus verkrijgbaar.

